

Manažérske zhrnutie
Pracovná skupina č. 2 – Zmena podmienok pre subjekty – Zákon o kultúre
Podskupina 2A) Definícia fyzických osôb v kultúre¹

Vypracoval: Marcel Čas

14. 9. 2023

Cieľ pracovnej podskupiny: Cieľom pracovnej skupiny 2A) bolo definovať umelca/umelkyňu a kreatívneho pracovníka/pracovníčku, navrhnúť spôsob verifikácie a udeľovania štatútu umelca/umelkyne a kreatívneho pracovníka/pracovníčky a zmapovať nespravodlivé pracovné podmienky na trhu.

Zasadnutia pracovnej skupiny: Pracovná skupina zasadala 4-krát v období medzi 27. 7. 2023 až 13. 9. 2023.

Gestori pracovnej skupiny: Zuzana Ivašková, Marcel Čas

Členovia pracovnej skupiny:

Interní (MK SR): Zuzana Došeková, Zuzana Ivašková, Marcel Čas, Barbora Morongová, Zora Turancová, Jozef Švolík, Michal Tóth, Michaela Rudyjová, Ivana Strížencová, Viliam Posch, Ľudmila Dragulová, Štefan Majerník, Andrea Jamrichová

Externí: Jana Návratová, Maja Hriešik, Zuzana Uličianska, Jozef Lupták, Ivana Rumanová, Katarína Lehotská, Miriama Benková, Róbert Špoták, Jakub Bakule

Problém, ktorý PS rieši: Kultúra a kreatívny priemysel stojí na práci jednotlivcov a jednotlivkyň, ktorí v týchto odvetviach pracujú. Mzdy v kultúre a kreatívnom priemysle nedosahujú úroveň priemeru v národnom hospodárstve a atypické pracovné vzorce znamenajú často vyššiu mieru ekonomickej neistoty a obmedzený prístup k sociálnemu zabezpečeniu. Na zavedenie opatrení na zlepšovanie pracovných podmienok je potrebné vymedziť profesionálov a profesionálky v kultúre a preskúmať realitu ich pracovného života.

Výstup 1: Návrh zákona o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre

- **Čo to je:** Paragrafové znenie pripraveného zákona o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre.
- **Čo to umožňuje:** Umožňuje priradiť štatút umelca, resp. iného profesionála v kultúre na základe definícií a podmienok, na základe ktorých je možné zaradiť fyzické osoby medzi profesionálnych umelcov/umelkyne alebo iných profesionálov/profesionálok pracujúcich v KKP.
- **Ako sa dá nadviazať:** Zákon je pripravený na predloženie do NR SR a umožňuje presnú definíciu fyzických osôb v KKP, avšak v uvedenej podobe chýba motivácia pre fyzické osoby v KKP registrovať sa. Zároveň je potrebné diskutovať o podobe efektívneho zastupovania aktérov a aktérok, nakoľko v pôvodnom návrhu mala túto úlohu "zhora" zastrešiť Komora.
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** marcel.cas@culture.gov.sk (GR IKP)
- **Spracované dokumenty:**
  - 2A_1. Návrh zákona o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre
- **Čo zostalo neprediskutované:** V návrhu zákona sa pôvodne predpokladalo, že správcem evidencie a rozhodcom o splnení/nesplnení podmienok evidencie bude novozaložená Komora profesionálnych umelcov a iných profesionálov v kultúre. V prípade schválenia zákona je potrebné zvážiť alternatívneho správcu. Navrhovaný zákon obsahuje presnejšie pravidlá pre dokladovanie a teda by vyžadoval väčšie administratívne kapacity.

Výstup 2: Návrh opatrenia o spôsobe preukázania splnenia podmienok na účel zápisu osoby do evidencie profesionálnych umelcov a evidencie iných profesionálov v kultúre

¹ Poznámka k výstupu: Texty neprešli jazykovou úpravou. Do skupín boli pozvaní viacerí interní a externí zástupcovia, na základe princípu vyvážených strán - aj za zriadenú, aj nezriadenú kultúru. Uvádzame explicitne len osoby, ktoré sa zúčastnili aspoň 1 stretnutia.

- **Čo to je:** Vykonávacie opatrenie k zákonu o profesionálnych umelcoch a iných profesionáloch v kultúre.
- **Čo to umožňuje:** Umožňuje právne presné vymedzenie podmienok a povolání, ktoré majú právo získať štatút umelca. Obsahuje zoznam umeleckých a kultúrnych profesií, v súlade so štatistickou klasifikáciou povolání SK ISCO-08.
- **Ako sa dá nadviazať:** Nadväzuje na vyššie zmienený zákon. Je možné uvedené podmienky na udelenie štatútu použiť aj v prípade zvolenia iného modelu vymedzenia fyzických osôb v KKP.
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** marcel.cas@culture.gov.sk (GR IKP)
- **Spracované dokumenty:**
  - 2A_2. Návrh opatrenia o spôsobe preukázania splnenia podmienok na účel zápisu osoby do evidencie profesionálnych umelcov a evidencie iných profesionálov v kultúre
- **Čo zostalo neprediskutované:** -

Výstup 3: Pracovné podmienky fyzických osôb v KKP

- **Čo to je:** Prezentácia, ktorá zhrňa výsledky štúdie EÚ o statuse a pracovných podmienkach profesionálov v KKP.
- **Čo to umožňuje:** viesť diskusiu o pracovných podmienkach profesionálov v KKP.
- **Ako sa dá nadviazať:** Pri obrovskom množstve povolání v KKP a problémov s pracovnými podmienkami, ktorými čelia profesionáli v KKP je nevyhnutné rozhodnúť sa a vybrať si špecifickú podmnožinu oblastí a problémov, ktoré chce MK SR riešiť.
- **Kontakt na spracovateľa výstupu:** marcel.cas@culture.gov.sk (GR IKP)
- **Spracované dokumenty:**
  - 2A_3a. Prezentácia - Pracovné podmienky pracujúcich v kultúre a kreatívnom priemysle. Zistenia európskej výskumnej štúdie - Postavenie a pracovné podmienky umelcov a profesionálov pracujúcich v kultúre a kreatívnom priemysle (2021)
- **Podporné dokumenty:**
  - 2A_3b. Štúdia: Postavenie a pracovné podmienky umelcov a profesionálov v kultúre a kreatívnom priemysle - Európska výskumná štúdia (2021)
- **Čo zostalo neprediskutované:** Konkrétne návrhy na zlepšenie pracovných podmienok profesionálov v KKP. Dopracovať návrh zmapovania prekarizácie práce umelcov/umelkýň a kreatívnych pracovníkov/pracovníčok. Návrh má zahŕňať vymedzenie najzraniteľnejších skupín medzi umelcami/umelkyňami a kreatívnymi pracovníkmi/pracovníčkami – prehľad prístupov a možností v KKP.